

КРОВАВІ ПОДІЇ В СТРИЮ.

Перша вістка про кроваві події в Стрию, в Галичині, наспіла вже в старокраєвих газетах. Львівський "Новий Час" подає короткий опис цих подій, але частину того опису польська цензура сконфіскувала. В "Новому Часі" з 4. квітня читаємо:

Делегація безробітних в старосту.

31 березня біля 10. години уладалася делегація безробітних до магістрату і ждала допомоги для безробітних в грошах і поживі. Делегацію збудили магістратчики кількома словами і відправили з нічим. Після того делегація уладала до старосту, де домагалася або негайної допомоги, або праці.

Під старостом збиралося о-коло 1,000 безробітних, на які очікували висліду конференції своєї делегації із старостою Новаком.

Староста злегковажив делегацію.

Староста Новак відніс до вимог делегації з певним легковаженням, що незвичайно обурило очікуючих на негайну поміч безробітних. Кілька днів демонстрантів відлядалися

до будинку старосту — до кімнати заступника старости Згоди і в піднесеному настрою домагалися помічі.

Поліція з вікон старосту стріляла в мирну товпу.

В будинку старосту був відділ поліції з комісаром Лазаревичем, який демонстрантів випер з будинку. Коли ж товпа не розходила з під старосту — комісар Лазаревич приказав стріляти до безробітних. Поліція віддала салву з вікон старосту просто в товпу!

Страшні наслідки.

Наслідки були страшні. Демонстранти пішли в розтіг, а на місці остало 7 груп і десять тяжко ранених робітників. Багато легше ранених розійшлися по домах.

Стрий в стані облоги.

В годину після кровавих подій з'явилися в місті військові патрулі. Будинки старосту, пошту залізничний двірці і інші державні будинки обсадили військові відділи.

Стрий виглядає, як в стані облоги. Населення міста в пригнобленому настрою і повне обурення.

мійня писати по румунськи, що аж мусів зайнятися ним лікар. Другим разом побив той самий учитель за те саме дівчину Анну Олінчук Михайлову так, що дівчина померла. Коли справа опинилася в суді, то суд навіть не переслухав учителя, тільки маму дівчини й на тому скінчилися.

Румуни нищать культуру нацистської.

Як Румуни нищать культуру нацистської меншості, ілюструє факт, що румунський закон про театри, в якому зазначається, що театри, які грають на румунській мові, платять люксового податку 10 проц від загального доходу, а ті театри, що грають на чужих мовах, 26 проц. податку. В дискусії над тим, що цей закон суперечить конституції — бо накладає неоднакові для всіх горожан обов'язки — застав міністер освіти Лепатуту, "що при всіх принциповій згоді, що до рівних прав румунської нації з національними меншостями, konieczність такого закону диктується тим, що румунська культура була довгий час по-давлена і тому треба її більше культивувати, даючи до цього всякі пільги."

НА ШПАЛЬТАХ ГАЗЕТ.

За економію в радянському апараті.

В Радянському Союзі саме тепер провадиться завзята кампанія за економію в радянському політичному й економічному будівництві. Направлені всі сили на те, щоб удешевити цілий радянський апарат. Харківські "Вісти" з 28. березня в передовиці пишуть про це:

"Підходячи до перегляду наших видатків по радянських установах, ми повинні пам'ятати слова т. Леніна про удешевлення радянського апарату, про те, що трудящі Радянських Республік повинні мати дешевий державний апарат. І тепер, коли ми перейшли до трохступенного урядування У.С.Р., коли нова реформа вивина перед нами ще неопрацьований радянський апарат, коли структура його, як у центрі, так і на місцях, треба повністю переглянути для раціоналізації державного апарату, для спрощення його, щоб принципи районування радянських республік вивинилися в дійсність на досвіді."

Як на Україні дивляться на "американського" гетьмана.

Фейлетоніст Кость Котко висміє в харківських "Вістях" шікаговських гетьманців з їх дурним "всё Америки гетьманом".

"Українська громада в Шікаго ствердила Павла Скоропадського гетьманом всьох України!" Коли-б про це писав публіцист-переводник, він запам'ятовував би: "Українська громада в Шікаго ствердила Павла Скоропадського гетьманом всьох України!"

Далі-б, не варт парохувати голоси, що подало в Шікаго на Скоропадського. Краще парохувати на скільки центів було фантазія у власників отих голосів.

СПРАВА НЕ В ПРОМОВАХ...

(Спогад тов. Рашевича.)

Вперше я бачив Леніна й чув його в 1920 році на IX. Всеросійському З'їзді РКП в Москві. Ленін мав вигляд бадьорий, свіжий. І коли я чув його промову про пророблену ЦК партії роботу, почувалася певність в остаточній перемозі комунізму на цілому світі. На одному з чергових засідань з'їзду, коли піднявся галас, ледви Ленін погрозив пальцем, аудиторія замовкла.

На цьому-ж таки з'їзді відбувалося вшанування Леніна з приводу 50-річчя з дня його народження. Виступав з промовою один зі старих народолюбів, сивий старий, що казав: "І ми, старі народолюбівці вклоняємося перед цією особикою, як перед проводирем робочої класи!"

Не дочекавшись кінця промови, т. Ленін підійшов до президії й заявив: "Не варт витрачати часу на це, час зайнятися справою. Робота чекає: її дуже багато!"

ЯК ЖИВ І СКАДКИ ПРАЦЮВАВ ЛЕНІН.

(Спогад М. Крупської.)

Вперше мені довелося зустрітись з В. І. в перших днях січня 1920 року. Я приїхав до Москви вранці. День був морозний, і я, вийшовши з вокзалу, швидко попрямував до Кремля. Але ось і Кремль. Там, після виконання деяких формальностей, мене привели до поме-

щення тим, що румунська культура була довгий час по-давлена і тому треба її більше культивувати, даючи до цього всякі пільги."

Знищення над волею виборців.

З хотинського повіту, в Бессарабії, засланого, як відомо, українським населенням, прийшли при останніх виборах до громадських управ — як пишуть до "Бессарабського Слова", по упертій боротьбі, дісти опозиції. Але ліберали не дали за виграну. Не маючи жадних причин анулювати ці дісти, як це роблено в інших місцевостях, ліберали взялися за іншу шутку. Префектура розпорядилася, що по всіх примаріях повітів остать старі примарі (громадські ради) на своїх постах аж до відкликання. Але населення не жде на відкликання, а само вирішує. Під напором населення в багатьох селах старі примарі вже уступили і на їх місця прийшли нові вибрані. Є надія, що населення дасть таку відправу ліберальній владі по всіх селах.

Ну, обрали. Ну, ствердили. Ну, провозгласили. А далі?

Хоч 5 гетьманів що-дні обирають, так вони у нас у Шікаго й залишаться. На Україну — дуськи! У нас тепер режим економії, такої розкоші не потрібujemo. Доведеться вашому гетьманові бути не "всё України", а "всё Шікаго", чи що.

Едине, що залишається (шікаговським гетьманам) — пагісти жуван, шалюку дріжжати, бузаву в руку, оселення з-під шапки, на білому до-члені української громади в Шікаго шпалерувати по Америці. Більшо-го найкраща фантазія собі не уявляє.

І коли-б та фантазія допрацювала до кінця, то допращувався-б гетьман всьох Америки тільки до наближеного полісена. А там — до поліції і в суд за появлення в непристойному вигляді."

Ось як на Україні дивляться на американських (канадських теж) гетьманців. Дивляться як на дурнів.

І тілом і душею.

Дивується львівське "Діло", що тов. Чубар, голова Раднаркомів України, промовляючи на всеукраїнському з'їзді Комсомолу в Харкові, сказав, що українська інтелігенція, якщо її дійсно дорожж інтереси українських робітників і селян, повинна не тільки декларативно визнавати радянську владу, але й віддати на її послуги тілом і душею.

"Діло" дуже не сподобало собі отого "тілом і душею". Українські націоналісти з "Діла" і всіма мають такі подвійні душі, що вони віддають їх всім по кусочку, а найбільші куски своїх душі і тіла тіло віддають ворогам українських трудящих мас.

Газетир.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

ПЛЯН БУДУВАННЯ НОВИХ ФАБРИК НА УКРАЇНІ.

Економічне управління Вищої Ради Народнього Господарства виробило плян будови нових фабрик на Україні на протяз найближчих 5 літ. Плян передбачає витратити на це будівництво 1 мільярд 200 мільонів карбованців.

Протягом п'ятиріччя на Україні буде збудовано: 2 металургічні заводи, 5 деревообробних фабрик, 58 різних інших фабрик і заводів. Крім того буде пущено 53 нових вугільних та 9 залізничних і марганцевих копалень.

ДОПОМОГА НАСЕЛЕННЮ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

Всеукраїнська комісія допомоги голодуючому населенню Західної України при Червоному Хресті звернулася до ВУЦВК-а з проханням допомогти в зборі коштів. Президія ВУЦВК-а вирішила звернутися до населення з закликком зробити пожертви на користь голодуючого населення Західної України. У відозві буде зазначено, що допомога повинна мати виключно добровільний характер.

Харківський Округком асигнував 5,000 карб. на допомогу селянам, що голодують у Галичині.

ТЕАТР ІМ. І. ФРАНКА ЗАПРОШУЮТЬ ДО ПАРИЖУ.

Дирекція харківського державного театру ім. І. Франка одержала запрошення від дирекції парижського театру Санде-Мізе прихити "на гастролю" до Парижу. Правдоподібно, що театр ім. Франка поїде до Парижу.

МИКОЛА САДОВСЬКИЙ В ХАРКОВІ.

Відомий український артист і режисер Микола Садовський, який від часу петлюрівської еміграції блукав за кордон, вернувшись на Україну і прибув 5. квітня до Харкова. Садовський візьме участь у виставі державного театру ім. І. Франка — "Ревізор".

УКРАЇНІЗАЦІЯ ОКРУЖНИХ ШІКЛ.

Українізація шікл в округах дедалі все кращає. Із всього числа шікл в округах 1923 р. було українських 31.7 проц., 1924 р. було 66 проц., а 1925 р. 90.1 проц. Найкраще стоїть справа з українізацією шікл соціального виховання, що до цього часу майже всі вже перейшли на українську мову. Політосвітні та професійні шікли українізовано приблизно на 75 проц.

мене до цього часу. Я мешкав в Кремлі біля 3 тижнів, і ці 3 тижні я завжди пам'ятаю. Я певен того, що хто хоч один раз бачив Ліча та розмовляв з ним, той не забуде про це ніколи. Бо таких людей не можна забути.

За два дні Ліч вже встав і відразу-ж весь увійшов у роботу. Вставши зранку й навшпиньки шикляку чаю, він йшов до себе в кабінет і працював там до 5—6 години вечера. В 6 години вечера збиралася вся їхня родина: Надія Костантинівна з Головополітосіти, Марія Лієвна з редакції "Правди" та В. І. з свого кабінету. Сідали обідати. Але часто-густо доводилося обідати без Ліча — він був дуже занятий справами, й обід відносили просто до кабінету. Під час обіду Ліч читав газету, шуткував з присутніми, але відразу-ж після обіду він йшов у робочий кабінет і там працював до пізньої ночі.

Я дивувався з величезної працездатності Ліча. Іноді до нього приходили: Бухарін, Криленко й інші товариші. Вони шуткували, сміялися, і в такі хвилини мені здавалося, що я бачу не проводирів світового пролетаріату, а звичайних "смертних" веселих людей. Але за годину В. І. йшов з ними до кабінету, або гості йшли геть; в помешканні знову панувала тиша.

В хатньому колі Ліч майже завжди був веселий. Він не балакав тоді серйозно про політику, лише шуткував. Добродушна посмішка не сходила з його обличчя. Але це траплялося не часто, бо більшу частину часу він проводив в своєму кабінеті, приймаючи чужоземних представників, приймаючи доклади, роблячи розпорядження або беручи участь в нарадах та засіданнях.

(Далі буде.)

3 поля науки і техніки

АРХЕОЛОГІЧНІ РОСКОЙКИ НА УКРАЇНІ.

До радянських газет наспіли відомості з Товчанська про те, що археологи відкрили в районі Салтова цілу низку підземних льохів, що походять на думку знавців з VII. або IX. віку. Найдено цілу низку предметів домашнього вжитку, що походять з IX. віку і що остали по якомусь напівкоховому і напів осілому племені.

Галицькі катакомби тягнуться на кілька верств. Є в них кам'яні труни, в яких лежать людські скелети, українські переважно бронзовими виробами. Наукова експедиція почала великі дослідні роботи над докладним вивченням характеру культури того племені, що жило перед віками в цьому районі.

ЛЯМПА В МІЛІАРД СВИЧОК.

Ленінградському професорові Гекелю вдалося зробити електричну лампу силою світла в один мільярд свичок. При вживанню зеркала світла лампи буде збільшуватися ще до кількох мільярдів свичок.

ЛІТАКИ З МЕТАЛУ.

Англійське міністерство летунства рішило не уживати літаків будованих із дерева, а ввести літаки цілі зроблені з металу. Будуть цю зміну вводити почасти, а не відразу, зв'язуючи на фінансові й адміністративні труднощі. Франція вже від довгого часу принала тили аеропланів, збудованих з твердого алюмінію. Німеччина буде літаки майже виключно зі сталі й алюмінію.

КУПУЙТЕ НАЙНОВІШУ КНИЖКУ М. ІРЧАНА!

Тільки-що вийшла з друку найновіша драма пролетарського письменника М. Ірчана

"ПІДЗЕМНА ГАЛИЧИНА"

що освітлює тяжку боротьбу наших братів і сестер в старому краю з польсько-шляхетською владою. З цієї книжки ви довідаєтесь, яких гідних способів вживає буржуазія в боротьбі проти працюючих.

Не дивіться на те, що "ПІДЗЕМНА ГАЛИЧИНА" драма. Її можна не тільки виставляти на сцені, але кожний повинен обов'язково перечитати її. Перекажіть одні другим про появу цієї книжки. Вислідите як найшвидше замовлення, щоб не жалували опісля, як начлад розійдеться.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 цт., А КНИЖКА МАЄ 118 СТОРІН ДРУКУ.

Замовлення з грішми посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard and McGregor St., — Winnipeg, Man., Canada

ЛЕНІН В ЖОВТНЕВІЙ РЕВОЛЮЦІЇ.

(За редакцією В. Чубаря.)

(Продовження.)

ЛЕНІН НЕ ЛЮБИВ УРОЧИСТИХ ВІТАНЬ.

(Спогад тов. Качкіна.)

Мені пощастило бачити Леніна лише один раз. Це було по-весні 1920 року, коли Ленінград відвідали делегати Комінтерну. На площі Урицького був парад. Після параду, т. Г. Зінов'єв відкрив мітинг привітанням. Під час всієї промови його очі було спрямовано туди, де серед делегатів стояв т. Ленін на жвавій розмові з кимсь.

Після закінчення промови Зінов'єв дає слово т. Ленінові. Я насторожився. Я не бачив нічого, що було навколо, я бачив лише одного Леніна, що протискувався з групи делегатів Комінтерну й, несподівано для мене, загрозив кулаком, ніби-то мені. Я засмутився. Але відразу-ж розміркував, що т. Ленін погрожує в мій бік, але не мені. До мною стояли члену Губкому й Райкомів партії; вони при словах: — слово має т. Ленін! — раптом почали довго гукати "ура".

Але погроза Леніна не вплинула, й "ура" продовжувалося. Не довго думаючи, Ленін вивинув годинник й почав дивитися на нього, хитаючи головою. За три хвилини голосне "ура" закінчилося.

Тов. Ленін поклав годинника в кишеню, похитав ще головою, погрозив пальцем, почав промову. Тут я почув, яку пролетарську міць і погрозу для буржуазії уявляла з себе ця людина.

СПРАВА НЕ В ПРОМОВАХ...

(Спогад тов. Рашевича.)

Вперше я бачив Леніна й чув його в 1920 році на IX. Всеросійському З'їзді РКП в Москві. Ленін мав вигляд бадьорий, свіжий. І коли я чув його промову про пророблену ЦК партії роботу, почувалася певність в остаточній перемозі комунізму на цілому світі. На одному з чергових засідань з'їзду, коли піднявся галас, ледви Ленін погрозив пальцем, аудиторія замовкла.

На цьому-ж таки з'їзді відбувалося вшанування Леніна з приводу 50-річчя з дня його народження. Виступав з промовою один зі старих народолюбів, сивий старий, що казав: "І ми, старі народолюбівці вклоняємося перед цією особикою, як перед проводирем робочої класи!"

Не дочекавшись кінця промови, т. Ленін підійшов до президії й заявив: "Не варт витрачати часу на це, час зайнятися справою. Робота чекає: її дуже багато!"

ЯК ЖИВ І СКАДКИ ПРАЦЮВАВ ЛЕНІН.

(Спогад М. Крупської.)

Вперше мені довелося зустрітись з В. І. в перших днях січня 1920 року. Я приїхав до Москви вранці. День був морозний, і я, вийшовши з вокзалу, швидко попрямував до Кремля. Але ось і Кремль. Там, після виконання деяких формальностей, мене привели до поме-

щення В. І. Воно було на 4-му поверсі великого кремлівського будинку. Вікна його виходили на Кремлівську площу. Помешкання невеличке. Лише чотири простісінько умебльовані кімнати й робочий кабінет. Жадної ознаки, жадного натяку на розкіш. Кілька звичайних жовтих стільців, велика етажерка з книжками, стіл для обіду й невеличкий рояль, — ось майже все, що ви побачите, увійшовши в це помешкання. Кімнати Марії Лієвни й Надії Костантинівни обставлені також дуже просто. І не можна сказати, що в цій квартирі мешкав голова Республіки: вона скоріш нагадувала житло найзвичайнішого працюючого громадянина республіки.

Про мій приїзд доповіли Надії Костантинівні й вона зустріла мене дуже привітно у передпокою. Після коротенької розмови на родинні теми (М. К. племянник Н. К.), вона запропонувала піти до Володимира Ліча. Він тоді дуже про-студився й лежав у ліжку. Ми увійшли в спальню. Ліч лежав і читав газету. Перед ним стояв маленький столик з купюю списаного паперу й аттраментом. Запримітивши нас, він посміхався привітливо до мною й просив сісти. Під час розмови В. І. сказав: "Тепер вам треба вчитися. Куди ви бажаєте вступити?" "На курси комсомладу флоту", — відповів я. "Ну, що-ж! Чудесно! Республіка потребує гарних моряків!" — мовив Ліч і написав записку до т. Склянського з проханням допомогти мені в цій справі.

Ліч респітав мене про настрої в Петрограді, зазначив, що тепер повинно взятися за вчення, й сам написав записку, щоб мене знайомили з комуністичною роботою в армійських частинах і комкурсах. Ця записка зберігається в

ЧИ ВИ ВЖЕ МАСТЕ

найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вийшла з друку? Якщо немає її в вас, або ви її знаєте, то поспішайте купити, а буде мати користь книжку в хаті. Не гратись вона вартості навіть тоді, як ви перечитаете її. Це довша повість з воєнних часів в Галичині і життя робітництва в Америці. Коли читаете, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перечитаете до кінця.

Письменник М. Ірчан сам переробив свій і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читачи "Карпатської ночі" в риночко багато вчитися і то в найбільш приступний спосіб, бо ця книжка написана незвичайно зрозуміло, ясно. Надрукована вона на найкращому папері, окладина з артистичним малюнком в двох кольорах. КУПІТЬ, А НІКОЛИ НЕ ПОЖАЛІТЕ! РОЗПОВІСЬЮНЬТЕ СЕРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ. Вислідите якнайшвидше замовлення з грішми посилайте на адресу: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard and McGregor Winnipeg, Man.